

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXIII. — Izdan in razposlan dne 2. junija 1874.

70.

Postava od 19. maja 1874,

o napravi železnocestnih knjlg, o moči hipotekarnih pravic držečih se železnice in o knjižnem zavarovanji zastavnih pravic imetnikom železnocestnih prioritet (predstvenih obligacij).

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

I. O napravi železnocestnih knjig.

1. Splošna določila.

§. 1.

Za železnice, ki služijo javnemu občenju in za katerih izdelovanje je dopuščena razlastilna pravica, napravljeni je železnocestne knjige.

§. 2.

V železnocestno knjigo je vpisovati vsa železnici v krettno službeča zemljišča (železnocestna zemljišča), katera ima železnocestno podjetje v posedu (posesti).

§. 3.

Železnocestna knjiga sestoji iz železnocestnih vložkov in pisemske zbirke.

§. 4.

Za vsako železnico, oziroma za vsak nje del, kateri upnikom (vezovnikom, kreditorjem) nasproti velja za celoto, narediti je po en vložek.

Pri železnicah, ki prestopajo ozemlje, za katero velja ta postava, in pri tujih železnicah, katere z nekim kosom svoje proge segajo v to ozemlje, odpreti je po en vložek tistemu delu, kateri leži na tem ozemlju.

§. 5.

Železnico v enem vložku obseženo čislati je za eno knjižno jèdnico ali jèdnost.

Ta jèdnica obsega tudi vse v posedu podjetja bivajoče gradívo (materijal), katero je

1. namenjeno za napravo ali vzdržbo železnice, ako je že prineseno na kraj, kamor dosega železnica, ali

2. katero spada k železnocestni kretnji (službi), in sicer od tega gradíva

a) tisto, ki je z železnico za trdno spojeno, po tem tudi

b) tisto, ki je določeno, da se stanovitno rabi na samem mestu, in

c) vse drugo k vožnji ali drugače k železnocestni službi spadajoče gradívo.

Gledé tujih železnic, katere z nekim delom svoje proge segajo na ozemlje, kjer veljá ta postava, pod 2 c) omenjenega kretnega blaga (gradíva) nij šteti h knjižni jèdnici, razen ko bi v dogovoru sklenjenem z dotično vlado bilo drugače ustanovljeno.

§. 6.

Na delih železnice za eno knjižno jèdnico štete ne morejo se pridobivati hipotekarne pravice.

Nasproti pa to, da se katera železnica šteje za knjižno jèdnico, še ne brani, da bi zastran posameznih delov te železnice bila last razdeljena ali veljala solast, ali da bi na posameznih delih železne ceste kot stvarne pravice veljale druge pravice, ki izvrševanje lastniške pravice utesnjujejo, kakor so zemljiške služnosti (servitute), rabokupne pravice.

Takisto tudi odtod, da se železnica šteje za knjižno jèdnico, ne izvira, da bi odkupna ali pripadna pravica države ne smela utesnjena biti na predmete tej pravici s postavo ali pogodbo podvržene.

§. 7.

Pri napravi železnocestnega vložka sme kakor posednik železnice ta vložek zavzemajoče pridobiti knjižne pravice samo on, kateri je dosegel koncesijo za to železnico.

Ako posed pozneje prejde na drugega, sme železnico, če se ne opustí (§. 45), knjižno pridobiti samo tist, kateremu je koncesija za to železnico podeljena ali kateremu je trgovinsko ministerstvo zagotovilo, da mu se podeli koncesija.

§. 8.

Železnocestni vložek sestoji iz imovinskega (stvarnega), lastniškega in bremenskega lista.

Železnocestni imovinski list mora v napisu naznanjati ime in gled ali mer železne ceste ter razpada na dva razdelka. V prvem razdelku je naznanjati posamezna železnocestna zemljišča, s tistimi vred, gledé katerih je last razdeljena ali veljá solastništvo, v drugem razdelku pa tiste s posedom železne ceste ali posameznih železničnih zemljišč zvezane stvarne pravice, katere ima podjetje na tujih zemljiščih.

Lastniški list obsega firmo in sedež podjetja in pravice pristoječe mu na celo knjižno jednico, tako tudi utesnila teh pravic, kamor spada zlasti državna odkupna ali pripadna pravica.

Bremenski list razpada na dva razdelka. V prvi razdelek je vpisavati bremena (obtežbe), ki se tičejo cele knjižne jèdnice, v drugi pa tista bremena, ki zadevajo posamezna železnocestna zemljišča, po tem pravice do teh zemljišč drugim osebam pristoječe iz razdeljenega lastništva ali solastništva (§. 6, odstavek 2).

Dokler niso najdena vsa železnocestna zemljišča, ki so skup ena knjižna jèdnica, ter povedana v prvem razdelku železnocestnega imovinskega lista, šteje se vložek da je začasen, ter se mora razločno poočititi, da je takov.

§. 9.

Od tistega dne, ko je odprt vložek, da si začasen, šteti je v zmislu občne zemljeknjižne postave knjižno jèdnico, kateri je vložek napravljen, za eno knjigovpisno stvar ali eno zemljeknjižno telo, vložek pa za zemljeknjižni vložek.

Ako v pričujoči postavi nij drugače določeno, veljajo za uvete, izvršitev in nasledke vpisov v železnocestno knjigo in tako tudi za dotične odpise in pripise določila občnih zemljeknjižnih postav.

§. 10.

Oblast, železnocestno knjigo osnovati in pisati imajo:

1. Za železnice, ki ne prestopajo deželne meje, sodni dvor prve stopinje, kateri je v mestu, kjer ima politično deželno oblastvo svoj sedež.
2. Za železnice, ki so narejene skozi več dežel, tist sodni dvor prve stopinje v mestu političnega deželnega oblastva ene ali druge teh dežel, pri katerem podjetje za odprtje vložka prosi.

Ako železnice enega podjetja razpadajo na več knjižnih jèdnic, ki bi jih po zgornjih določilih bilo vpisati v železnoceste knjige različnih sodnih dvorov, tedaj določi trgovinsko ministerstvo, poslušavši podjetje, izmed teh sodnih dvorov tistega, pri katerem je vložke za vse knjižne jèdnice tega podjetja napraviti in pisati.

§. 11.

Sodni dvor, pri katerem se napravi železnocesten vložek, pristojen je od dne, katerega je odprt začasen vložek, kot stvarno sodišče (realna instancija) v vseh tistih rečéh, ki se nanašajo na jèdnico, za katero se je naredil vložek, kakor na eno celoto.

Zastran tistih reči, ki se nanašajo samo na posamezna železnocestna zemljišča, začenja se pristojnost tega sodnega dvora kot stvarnega sodišča še le z dnem, katerega se železnocestna zemljišča sprejmejo v železnocestni vložek.

2. Posebna določila.

A. Naprava začasnega vložka.

§. 12.

Za železnice, po katerih se že vozi, ko začne veljati ta postava, ali katerim je o tej dobi mer vsaj že toliko določena, da je moči presoditi, katerih okrajnih sodišč okoliše utegne železnica zadevati, in pri katerem sodnem dvoru je napraviti vložek, naj podjetje v treh mesecih po omenjeni dobi pri tem sodnem dvoru poprosi, da se odpre začasen vložek.

Za železnice, katerim se mer še le pozneje takó določi, naj podjetje to prošnjo v treh mesecih po določeni meri (gledi) podá pristojnemu sodnemu dvoru.

§. 13.

Prošnji za odprtje začasnega vložka je priložiti:

1. Potrdilo trgovskega ministerstva ali potrdilo podeljeno po naročilu tega ministerstva o tem, v katero mer drži železnica, in o pristojnosti po le-tem ravnanju (§. 10) in pa, da ima železnica po §. 1 biti predmet železnocestne knjige.

2. Pregledno mapo, ki železnocestno progo pred oči postavlja in iz katere se razvidijo po železnici zadeti okoliši okrajnih sodišč, s kazalom teh sodišč.

3. Tiste listine ki so potrebne, da se more presoditi sestava knjižne jèdnice in pravice pristoječe podjetju gledé na to knjižno jèdnico (dopustno pismo, pravila itd.).

Od listin, omenjenih pod številom 3 predlagati je izvirnike in proste prepise (odtiske).

§. 14.

Ako sodni dvor spozná, da je pristojen, ter najde da je prošnja v redu, ali če se kake morebiti zapažene napake popravijo, to naj sodni dvor napravi začasen vložek.

Pri tem je na mesto prvega razdelka imovinskega (stvarnega, obstojnega) lista vložiti prineseno potrdilo o železne ceste meri in pa pregledno mapo, ter je v lastniškem listu vpisati pravice, pristoječe podjetju na celoto narediti se imajoče knjižne jèdnice s utesnitvami vred, ki so razvidne iz predloženih listin.

Prinesene proste prepise, katerih soglasnost z izvirniki naj se uradoma potrdi, hraniti je v pisemski zbirki.

§. 15.

Dan, katerega se odpre začasen vložek, dati je uradoma na znanje podjetju in pa tistim okrajnim, tudi mestno-delegiranim okrajnim sodiščem, katerih okolišev se bode železnica dotikala, in razglasiti po izroku (ediktu), ki naj se nabíje na sodilnici in enkrat natisne v uradnim oglasom namenjeni časnik dežele, oziroma dežel, katerih se železnica dotika.

§. 16.

Kadar odprti začasni vložek veljá železnici, ki je bila dopuščena predno je prišla v moč ta postava, pozvati je v izroku tiste, katerim pristoji celo knjižno jèdnico obremenjajoča pravica, in za katere nij že poskrbljeno s tem, kar veleva §. 49, naj zglasé svoje iskovine.

Z ozirom na ta poziv in na postopek, ki pride za njim, uporabljati je zmislooma določila obsežena v postavi od 25. julija 1871 (Drž. zak. št. 96) o ustanovitvi bremenskega stanja s to premeno, da v ediktu postavljeni roki znesó samo po tri mesece, in da je za razglasitev teh ediktov dovolj, če se nabijejo v sodilnici in pa še enkrat vvrstijo v deželni časnik, namenjen uradnim razglasom.

§. 17.

Vpis stvarne (realne) pravice v začasen vložek razteza svojo moč na ves obseg knjižne jèdnice.

Ta moč se gledé posameznega železnocestnega zemljišča, ki ga je sprejeti v vložek, začenja s tistim časom, ko je podjetje pridobilo zemljišče, če tudi še nij izprosilo potrebnega knjižnega odpisa.

Vpis v začasen vložek nima vpliva na pridobitev in obstanek tistih pravic, katerim je veljati na železnocestnem zemljišči še dalje po tem ko se je ono v železnocesten vložek sprejelo.

Tudi ostajajo tiste že o času pridobitve obstoječe ali pozneje rodeče se pravice na železnocestnem zemljišči, katerih odpravo je izprositi še predno se zemljišče sprejme v železnocestni vložek, dotle neizpremenjene, dokler se ne odpravijo.

B. Poizvédba železnocestnih zemljišč.

§. 18.

Podjetje naj pri pristojnih okrajnih sodiščih prosi, da dadó poizvedeti železnocestna zemljišča in da poizvedena ta zemljišča sprejmejo v železnocesten vložek.

Dolžnost železnocestna zemljišča poizvedovati imajo tista, tudi mestno-delegirana okrajna sodišča, v katerih okoliši ležé ta zemljišča.

Podjetje nosi troške za uradna dejanja sodišč in upravnih oblastev, ki jih treba k temu, da se najdejo železnocestna zemljišča.

a) Za železnice ali kose železnic, po katerih se še ne vozi.

§. 19.

V oziru na železnice ali železnične kose, po katerih se še ne vozi, podati je prošnjo za poizvédbe, omenjene v §. 18, v treh mesecih po dovršenem odkupovanju zemljišč v dotičnem okrajnosodnem okoliši, a če bi ta čas, ko je ta postava začela veljati, že v enem okoliši okrajnega sodišča odkupovanje zemljišč že bilo dognано, v šestih mesecih po tem času.

Prošnji je priložiti:

1. Po katasterskih občinah v red dejana kazala pridobljenih zemljišč z naznambo njih katasterskega imena (oznamenila) in prednikov v posedu, po tem kazala stvarnih pravic, ki so združene s posedom železnice ali posameznih zemljišč ter se bodo v okoliši okrajnega sodišča zvrševale, naposled kazala bremen, ki se drže posameznih zemljišč in ki jih je sprejeti v železnocestni vložek, kakor tudi pravic, tretjim osebam iz razdeljenega lastništva ali iz solastništva pristojecih.

2. Mape služeče v to, da je moči pred oči postaviti si lego in meje pridobljenih zemljišč.

3. Listine potrebne za presodbo povedanih pravnih razmerov.

4. Potrdila o posedu pridobljenih zemljišč in z njimi združenih pravic, ako ta potrdila niso že itak obsežena v listinah, pridobitev dokazujočih. Ta potrdila naj daje, kadar se zemljišče pridobiva po razlastitvi, politično oblastvo, a razen tega slučaja župan.

Listine v dokaz pridobitve služeče morajo imeti na sebi svojstva za zemljejknjižni vpis potrebna.

Od listin omenjenih pod številom 3 in 4 predložiti je i izvirnike i proste prepise.

§. 20.

Hipotekarna in druga taka bremena, vsled katerih bi se, da se v denar spravijo, utegnilo železnocestno zemljišče siloma prodati, ne morejo vpisavati se v železnocestni vložek.

Ako se taka bremena drže zemljišča, ki se nij pridobilo po razlastitvi, ali če podjetje zahteva, da se ne vpišejo bremena, katerih vpis bi bil postavno dopuščen, to je podjetje dolžno, ali privolitev upravičencev v bremena čist prenos zemljišča v železnocestni vložek dokazati z listinami, ki imajo na sebi svojstva zemljejknjižnemu vpisu potrebna, ali pa upravičence sodno pozvati dati, naj dadó izrecilo o zahtevanem vsacega bremena čistem prenosu.

V poslednjem iz teh dveh slučajev je prošnji v §. 18 omenjeni priložiti rubrike z naznambami potrebnimi za priznanilo upravičenim, in zlasti z oznamenilom zemljišča, ki se predene, in pravice idoče posameznemu upravičencu.

§. 21.

Okrajno sodišče naj prošnjo preudari in če je treba kaj primerjati s kako javno knjigo, to delo opravi ali samo ali če se knjiga piše pri drugem sodišči, po tem sodišči opraviti dá. Ako se zapazi kaj neresničnega ali če se pokaže potrebno kako pojasnilo, izdati je podjetju naročila na to stran, da ono popravi, kar manjka.

§. 22.

Ako se najde prošnja, da je vredu, ali če se odpravijo napake, katere bi bile zapažene, to naj okrajno sodišče tiste, kateri menijo, da jim zahtev podjetja, izrečen o prenosu železnocestnih zemljišč v železnocestni vložek, dela krivico, po izroku (ediktu) pozove, naj svoje pravice okrajnemu sodišču zglasé.

Rok tej zglasitvi je določiti najmanj na šest tednov in največ na tri mesece od dne, katerega se je izrok nabil, ter naznaniti mu iztek s tem, da se dotični dan po pratiki pové.

V izroku je omeniti, katera železnocestna zemljišča se hočejo predejeti, njih katastersko oznamenilo in imena prednikov, ki so jih neposredstveno pred podjetjem imeli; tudi je dati na znanje, da je moči pri sodišči pogledati prošnjo, katero je podjetje podalo.

Izrok je nabiti pri okrajnem sodišči, in kadar je bilo treba primerjanja s knjigami, ki se pišejo pri kakem drugem sodišči, tudi pri tem sodišči, dalje razglasiti v tistih občinah, v katerih leže železnocestna zemljišča.

Posnetek iz izroka, v katerem bodi namesto oznamenila zemljišč in prednikov v posedu samo povedano, v katero mer drži železnica in katerih občin se dotika, vvrstiti je v deželni časnik, kateri je namenjen za uradne razglase.

Ta poziv je tistim, katerih izrecilo se mora dobiti po §. 20, priznani z vročilom rubrik, namenjenih jim, in sicer s tem pristavkom, da se bode njihovo molčanje imelo za privolitev v bremen čisti predevek zemljišč. Pri tem priznanji je izpolnjevati propise, veljajoče za vročevanje v lastne roke.

§. 23.

Na stvarne pravice, katere se še le ta dan, katerega se nabije izrok pri okrajnem poizvédbi vodečem sodišči, ali po tem dnevi pridobodo proti prednikom podjetja na zemljiščih, katera se hočejo sprejeti v železnocestni vložek, nij ozirati se pri sprejemanji teh zemljišč v železnocestni vložek.

Te stvarne pravice razodevajo svojo moč samo v tem slučaju in toliko, ko bi se ta zemljišča v železnocestno knjigo ne sprejela.

V izroku je ljudi na to seosebno vpozoriti, ter povedati dan, katerega se izrok nabija.

§. 24.

Prošnja s prilogami (§. 19) je hraniti pri okrajnem sodišči, pri katerem jo sme vsakdo pregledati.

§. 25.

Zglasitvam postavljeni rok se ne sme razdaljšati; kdor ga zamudi, ne more biti na prejšnji stan postavljen.

Zglasitev sme biti pismena ali ustna.

Prepozno zglasitev je uradoma odvrniti.

Gledé tistih upravičencev, katerim se, — kar §. 22, odstavek 6, vелеva, — nij vsaj 14 dni pred iztekom ediktalnega roka priznanilo poslalo, postopati je, — če nij od njih došlo privolilo, — postopati takó, kakor da so ti upravičenci svoj upor zglasili.

§. 26.

O pravočasni zglasitvi je napraviti zasliševanje dotičnikov.

To zasliševanje se sme na samem mestu opraviti, kadar bi se zdelo primerno za poizvédbo, kakó je stvar.

Pri razpravi si je prizadevati, da se dotičniki z lepo domenijo.

Ako se taka domemba ne doseže, to se je samo v slučajih omenjenih v §§. 27—29 spuščati v daljši pretres zglašene iskovine.

§. 27.

Ako se izpodbija posed zemljišč, katera je podjetje pridobilo, ali njih razmejitev po prostoru, in če se temu izpodbijanju ne vzame moč s predložbo listine, katero je politično oblastvo izdalo o posednem odkazu, ali z drugo polne vere vredno listino o postavnosti poseda, to naj se podjetju naloži, da si izprosi posedni odkaz po razlastilnem potu.

Ako se pa samo izpodbija pravičnost imen in števil, kakoršna se v kazalnih in mapah podjetja rabijo v oznamenilo posameznih predmetov, tedaj je ta oznamenila v pretres vzeti in če je treba, popraviti.

§. 28.

Ako se trdi iz razdeljenega lastništva ali solastništva izvajana pravica, zemljiška služnost ali druga, izvrševanje lastninske pravice utesnjujoča stvarna pravica, katera se hoče v železnocestni vložek vpisati, a nij bila povedana v kazalu ki ga je predložilo podjetje ali ne prav, tedaj je to kazalo popraviti, če je obstanek pravice s sodelovanjem političnega oblastva dodeljene izkazan z obhodnim zapisnikom ali s potrdilom tega oblastva ali če ga podjetje samo priznava. Prepis listine, če bi se bila katera predložila, pridejati je spisom.

§. 29.

Ako se v zglasitvi ugovarja proti temu, da se železnocestno, ne po razlastilnem potu pridobljeno zemljišče bremen čisto predene, sme se ta upor odpraviti s plačilom dolga, kadar ide za terjatev po vsoti določeno. Upnik mora celo tedaj plačilo vzeti, če terjatev še nij bila za izplačilo dotekla; vendar mu se prihranja osebna pravica na odškodbo za škodo, katero bi imel odtod, da mu se je prezgodaj plačalo.

Kadar se hoče samo del obremenjenega zemljišča sprejeti v železnocestno knjigo, sme se upor zoper bremena čisto predevanje tedaj odreči vsa moč, kadar se sodišče, pretehtavši razmere vrednosti, prepriča, da hipoteki ostaja §. 1374 o. c. z. primerna postavna varnost neprikratena, če ravno se železnocestno zemljišče bremena čisto predene, ali da, če gre za kako drugo stvarno pravico, njena varnost očitno ne more priti v nikako kvaro.

Ako se upor, ki se je vzdignil zoper bremena čisto predevanje, ali ki velja kakor da je vzdignjen, ne more moč vzeti ni s plačilom dolga, ni z razsodilom sodišča, to je naložiti podjetju, naj po razlastilnem potu napravi, da železnocestno zemljišče prejde brez bremen na podjetje.

§. 30.

Kadar se sprožijo druge iskovine nego te, ki jih je razpravljati po §§. 27—29, kadar so se zlasti izpodbijale pridobilne listine, katere je podjetje po §. 28 predložilo ali če iskovine v §. 28 omenjene niso do dobrega rešene, prepustiti je strankam, da te iskovine pred pristojnim oblastvom postavno izdelajo.

Ali to izdelovanje ne more ovirati sprejetja železnocestnih zemljišč v železnocestni vložek.

§. 31.

Ko izteče ediktalni rok, je tista v kako zemljiško knjigo vpisana zemljišča, gledé katerih se nij zglasila nikaka iskovina, ondi precej uradoma odpisati.

Ako je bila kaka iskovina zglašena, naj se odpišejo še le po tem, ko je iskovina rešena po dogovoru strank (§. 26) ali po končno-veljavnem razsodku pristojnega oblastva po potu v tej postavi povedanem (§§. 27—29), ali če se je pokazalo, da iskovina nij taka, da bi mogla sprejetje železnocestnih zemljišč v železnocestni vložek ovirati (§. 30).

Takisto je ravnati tudi gledé vpisa drugih javnih knjig, katere je vsled sprejetja takega zemljišča v železnocestni vložek treba popraviti.

Ako se javna knjiga ne piše pri okrajnem sodišči, katero razpravlja sprejetje železnocestnih zemljišč v železnocestni vložek, to naj to sodišče pri onem sodišči, katero piše tisto knjigo, izprosi vpise, kolikor jih bode treba.

§. 32.

Rešilo zglasitve naj sodišče priznani dotičnikom.

Ako je bilo podjetje napoteno na razlastilno pot, treba to na znanje dati vladnemu komisarju, kateri mu je pridán.

Priznaníla o vpisih v javne knjige je opravljati po dotičnih zaukazih.

§. 33.

Ko bodo vsi zahtevanemu sprejetju železnocestnih zemljišč v železnocestni vložek nasprotni zadržki odpravljani in odpisi ter drugi popravki v javnih knjigah izvêdeni, to naj sodišče od podjetja prejeta kazala, katera je po meri (gledi) železnice primerno v red dejati in kjer bi trebalo popraviti, z mapami vred, po tem prepise pisem ali listin, katerih soglasnost z izvirniki je uradoma potrditi, naposled ostale razpravne spise pošlje tistemu sodnemu dvoru, pri katerem se je začasni vložek za tisto železnico odpri.

Izvirnike, kateri bi bili še ostali med spisi, dati je strankam nazaj.

§. 34.

Sodni dvor naj brž, kakor mu dojdejo spisi od okrajnega sodišča, preudari, če se je pri poizvedovanji železnocestnih zemljišč po postavah delalo, in če bi treba bilo, naj ukaže okrajnemu sodišču, da popravi in dopolni, kar manjka.

Kazala, ki so najdena, da so v redu, je vložiti v železnocestnem vložku, in sicer kazalo železnocestnih zemljišč v prvi razdelek imovinskega lista, kazalo pravic združenih s posedom železne ceste ali posameznih železnocestnih zemljišč v drugi razdelek imovinskega lista, in kazalo bremen držečih se tega ali ónega železnocestnega zemljišča in pa pravic pristoječih tretjim osebam iz razdeljenega lastništva ali solastništva, v drugi razdelek bremenskega lista.

Prepise listin s tistimi spisi vred, katerih vsebina je podloga kateremu v kazalih obseženemu vpisu, shraniti je v pisemsko zbirko.

Mape naj bodo del pisemske zbirke, ali hraniti jih je posebej.

Ostale spise je hraniti v posebnem oddelku registrature sodnega dvora.

b) Za železnice ali železnocestne kose, po katerih se že vozi.

§. 35.

Gledé železnic ali železnocestnih kosov, po katerih se takrat že vozi, ko pride ta postava v moč, dolžno je podjetje v enem letu po tem času v §. 19, številu 1 in 2 omenjena kazala in mape položiti pred politično okrajno oblastvo.

To oblastvo naj preiskuje, če se to, kar je podjetje povedalo, vjema z dejanskim posednim stanom, če je zlasti v kazalih in mapah našeta zemljišča imeti za železnocestna zemljišča (§. 2) ter potem na kazala in mape, bodi da so najdene pravične ali da so bile po najdenih poizvedkih popravljene, zapisati potrdilo, da so pravične.

§. 36.

V treh mesecih po tem, ko je prejelo potrdbo političnega oblastva, naj podjetje prosi pri pristojnem okrajnem sodišči za poizvedbe v §. 18 omenjene, ter prošnji priloži potrjena kazala in mape.

Ako se najde, da je prošnja v redu, ali če so odstranjene napake, katere bi se bile zapazile, naj okrajno sodišče izdá izrok ali edikt po §. 22, v katerem pa nij povedati posameznih železnocestnih zemljišč, temuč naznaniti samo, v katero mer pojde železnica in katerih občin se bode dotikala.

Izrok je po gori omenjenih občinah razglasiti, na sodilnici nabiti in enkrat oznaniti po deželnem časniku, kateri je namenjen za uradne razglase.

§. 37.

Gledé nadaljšnjega postopka naj se dela po določilih §§. 24, 25, odstavkih 1—3; 26, 28, 30, 32, odstavku 1; 33, 34 a namesto §§. 27 in 29 naj veljajo naslednja določila.

§. 38.

Ako kdo izpodbija posed zemljišč, ki jih je pridobilo podjetje, ali njih meje, pozvedeti je na samem mestu dejanjski posedni stan ter po teh poizvedbah, če bi trebalo, popraviti kazalo železnocestnih zemljišč.

Stranki, katere pri razpravi izrečeni zahtev ne obvelja, prepustiti je, da se za svojo iskovino pred pristojnim oblastvom po postavnem potu potegne, a to ne more ovirati sprejetja železnocestnih zemljišč v železnocestni vložek.

§. 39.

Ako kdo gledé železnocestnega, ne po razlastilnem potu pridobljenega zemljišča zahteva kaj ter izvaja to iz bremena, kakoršno se v železnocestni vložek ne sprejemlje, takšna zglasitev ne ovira sprejetja železnocestnega zemljišča v železnocestni vložek.

Zglašujoči stranki je pridržano, s pravdo proti podjetju potegniti se za svoje povračilo gledé tega bremena, katerega obstanek ona trdi.

Ako je pa podjetje priznalo obstanek tega bremena, naložiti mu je, da dá primerno varščino za škodo, katera nastopi po odvzetji železnocestnega zemljišča, razen ko bi okrajno sodišče razsodilo, da ostaja neprikratena §. 1374 o. c. z. primerna postavna varnost za hipoteko, če tudi se zemljišče odzame, ali da, če ide za kako drugo stvarno pravico, ona očitno nij v nikaki nevarnosti.

c) Za poznejše pridobitve.

§. 40.

Ako podjetje pridobi novih železnocestnih zemljišč v okoliši okrajnega sodišča, v katerem so poizvédbé železnocestnih zemljišč že dovršene, ter stvar nij takó, da bi se novo pridobljena zemljišča na prošnjo podjetja po propisih občnih zemljeknjižnih postav knjižno pripisala, tedaj je ravnati po določilih, katera veljajo za poizvédbó železnocestnih zemljišč železnice še ne občni službi izročene.

C. Prenareja začasnega vložka v dokončni vložek.

§. 41.

Ko so poizvedovalni spisi došli od vseh okrajnih sodišč, denejo se kazala v obojna razdelka imovinskega lista in v drugi razdelek bremenskega lista vložena držanju železnice primerno v red, vložek se opravi s preglednim listom in na mestu imena, da je začasen, zapiše se, da je dokončni ali končnoveljavni vložek.

Po dovršenem ugotavljanji bremenskega stanja (§. 16) in po tem, ko se vpisi v prvem razdelku bremenskega lista stoječi, kolikor je zaradi preglednosti potrebno, denejo v vrsto redu bremen primerno, dá se vložek vezati.

D. Razdaljsba rokov.**§. 42.**

Trgovinsko ministerstvo sme v §§. 19 in 35 določene roke prošnjam za poizvedbo železnocestnih zemljišč podaljšati, kadar se izkaže, da jih podjetje ne more dostati z razlogov, katerih nij ono krivo.

Ta rok se sme gledé tistih okolišev okrajnosodnih, v katerih se bodo nove zemljiške knjige napravljalé, tudi tedaj podaljšati, kadar se vidi primerno namenu, da se železnocestna zemljišča poizvedavajo ob enem s poizvedovanjem potrebnim za napravo zemljiških knjig ali da se to zgodi še le po tem poizvedovanji.

E. Pravni leki ali pomočki.**§. 43.**

Sodne naredbe v postopku za napravo železnocestnih knjig smejo se s pravnim lekom utečaja (rekursa) izpodbijati.

Roka za utečaj je za 14 dní.

V ostalem je zmislooma uporabljati določila o utečajih v postopku zunaj pravde.

F. Spreminjanje vložka s tem, da se naredé nove knjižne jédnice.**§. 44.**

Zedinjenje več knjižnih jédnic s tem, da se pripišejo knjižni jédnici katerega vložka, sme se zahtevati, kadar različnost vpisov obseženih v lastniškem listu in prvem razdelku bremenskega lista pravno ne brani zedinjenja, ali če se ta zadržek hoče z zedinjenjem istodobno odpraviti.

Del železnice, ki je skup ena knjižna jédnica, sme se samo tedaj od nje opisati in v samostalen vložek prepisati, kadar je že v dopustnem pismu ali v posebnem odobrenji trgovinskega ministerstva dovoljeno deliti to jédnico na več knjižnih jédnic. V vložek, ki se na novo odpre, prepisati je vpise, kateri se tičejo pravic tretjih oseb.

Kadar se merodavni uveti za pristojnost sodnega dvora gledé pisanja železnocestne knjige izpremené s pripisom ali odpisom, to je izpremenjeni vložek, oziroma novo odprti vložek z deli pisemske zbirke, ki se tičejo vložka, in ostalimi spisi vred poslati sodnemu dvoru, kateri je postal pristojen, ako podjetje ne prosi z odobrenjem trgovinskega ministerstva, da se železnocestni vložek ne predeva v drugo železnocestno knjigo.

Predevek železnocestnega vložka v drugo železnocestno knjigo je razglasiti z izrokom (ediktom), ki se nabije pri dotičnih sodnih dvorih ter enkrat natisne v časnik, javnim razglasom namenjen, tiste dežele, oziroma tistih dežel, katerih se le-ta železnica dotika.

G. Izbris železnocestnega vložka.**§. 45.**

Kadar se železnica, ki je skup ena knjižna jèdnica, opustí, to je na prošnjo podjetju pridanege vladnega komisarja na čelu vložka prav očitno obeležiti, da se je to zgodilo.

Vsled te zabeležbe nij moči več izprositi vpisa takega bremena, katero bi zadevalo vso knjižno jèdnico.

Brž ko se izbrišejo utesnitve v lastniškem listu vpisane, in pa bremena v prvi razdelek bremenskega lista vpisana, zabeležiti je vložek, da je minol. Ob enem je zemljišča, ki so skup bila knjižna jèdnica, — ako za tiste katasterske občine, v katerih ta zemljišča ležé, obstanek imajo zemljiške knjige, oziroma knjige *Verfachbücher* zvane, — uradoma z vsemi posamezna zemljišča zadevajočimi vpisi in dotičnimi deli pisemske zbirke in ostalih spisov predejati v tiste zemljiške knjige, oziroma knjige *Verfachbücher* zvane, katere jim se prilegajo po kraji, v katerem ležé.

Izbris železnocestnega vložka in predevek zemljišč v zemljiške knjige, oziroma knjige *Verfachbücher* zvane razglasiti je z izrokom, kateri naj se nabije pri sodnem dvoru, v katerega železnocestno knjigo je bil železnocestni vložek vpisan, in pri tistih sodiščih, katerim po zdaj pristoji stvarna sodna oblast nad posameznimi zemljišči, ter enkrat natisne v časnik, namenjen uradnim razglasom, tiste dežele, oziroma tistih dežel, v katerih omenjena sodišča svoj sedež imevajo.

II. O hipotekarnih pravicah držéčih se železnice in o zavarovanji pravic imetnikom železnocestnih predstvenih obligacij.**1. Utesnjena moč zastavne pravice, pridobljene na železnici.****§. 46.**

Bremena in pravice, ki so se pri poizvédovanji železnocestnih zemljišč ustanovile ali pozneje s privolitvijo državne uprave dale in ki so predmet drugemu razdelku bremenskega lista, idejo pred zastavno pravico, katera se je pridobila na knjižni jednici, vpisani v železnocesten vložek. Ta prednost veljá tudi tedaj, če omenjena bremena ali pravice še niso bile vpisane ta krat, ko se je kdo potegnil za zastavno pravico.

§. 47.

Pri uporabi dohodka, ki se dobode od sekvestracije sodno ali po upravnem potu ukazane, in pri razdeljevanji skupila od prodaje v konkursu ali po izvršilu (eksekuciji) opravljene imajo pred hipotekarnimi terjatvami, vpisanimi v železnocesten vložek, prednost tiste terjatve, ki izvirajo iz oprav, potrebnih za redno službo v hipoteko služeče knjižne jèdnice (gospodarstveni troški), ali katerih

predmet so take vsote, ki so se ob vzajemnem občenju javnih komunikacijnih zavodov pobrale za kak drug te vrste zavod, pa mu se še niso oddale (obračunski dolgovi).

Tem terjatvam pa pristoji prednost samo v toliko, ako niso nastale že prej nego leto dni pred sekvestracijo, ali posilno prodajo, oziroma pred odprtjem konkursa.

Predstvo, dodeljeno gospodarstvenim troškom in obračunskim dolgovom pristoji tudi terjatvam v §. 39 omenjenim, v kolikor še niso zavarovane.

Terjatvam v zgornjih določilih omenjenim pristoji v razmeru ene do druge isti vrstni red.

2. Zavarovanje pravic imetnikom železnocestnih predstvenih obligacij.

§. 48.

Ako je železnocestno podjetje predno je ta postava prišla v moč, na imetnike slovôče ali po prevodu prenosne delne zadolžnice izdalo ter v njih ali v posebnem pismu izreklo to zagotovilo, da so glavnica ali dohodki vsega njegovega imetka, ali vsaj vsega nepremičnega imenja njegovega, ali posameznih določenih nepremičnin zastavljeni za odkup ali za obresti, ali da se bodo dohodki, ali vsote od države zagotovljene predstveno rabile za ta odkup ali za obresti, to pristoji imetnikom takih delnih zadolžnic (železnocestnih predstvenih obligacij, prioritet) zastavna pravica zastran vseh nepremičnin, na katere se nanaša dano zagotovilo, in ki so v posedu podjetja ta čas, ko kdo prosi za knjižni vpis zastavne pravice, gledé takih nepremičnin, na katere se zastavna pravica s knjižnim vpisom za to nemore pridobiti, ker knjige za to pripravne nij, merodaven je čas, o katerem se zastavna pravica kako drugače postavno pridobode na teh nepremičninah.

Vrstni red več, na podlogi teh določil pridobljenih zastavnih pravic, ravna se po času danega zagotovila, ako se nij ta čas, ko se je rodil dolg, ustanovil kak drug razmer vrstnega reda.

§. 49.

V slučaju, o katerem govori §. 48, dolžno je podjetje ob enem, ko prosi za napravo začasnega vložka prositi tudi za vpis zastavne pravice v zavarovanje pravic imetnikom izdanih železnocestnih predstvenih obligacij na knjižno jédnico, ki je predmet temu vložku, in zraven še prinesiti potrdilo podjetju pridaneega vladnega komisarja o tem, da se prošnja nanaša na vse železnocestne predstvene obligacije, katere je izdalo podjetje. Ako take prošnje nij, sme se začasen vložek samo tedaj odpreti, če se prinese potrdilo vladnega komisarja, da podjetje nij izdalo nikakih železnocestnih prioritet.

Ako se zagotovilo podjetja tiče tudi drugih nepremičnin, to ima vladni komisar roblast, ukazati podjetju, da izprósi v roku, ki mu ga je za to določiti, knjižni vpis zastavne pravice na te nepremičnine, da bodo imetnikov železnocestnih predstvenih obligacij pravice zavarovane. Ako podjetje tega naročila ne izpolni,

to naj vladni komisar napravi, kar je treba, da se postavi skupen skrbnik (kurator) v zastop imetnikom železnocestnih predstvenih obligacij, katerega dolžnost bode, storiti tako, da se tista zastavna pravica knjižno vpiše.

Prošnji za vpis zastavne pravice je v vseh slučajih pridejati potrdilo vladnega komisarja o tem, da so za vpis merodavne povedbe, zlasti pa povedbe o dolgu, koliko ga je še, pravične in popolne.

§. 50.

Po tem, ko začne veljati le-ta postava, ne smejo se železnocestne prioritete izdati predno je vknjižena zastavna pravica na knjižno jèdnico, katera je v hipoteko odmenjena ter stoji v železnocestnem vložku.

Ako se v zavarovanje železnocestnih predstvenih obligacij poleg te knjižne jèdnice določijo še druge nepremičnine, na katere je moči pridobiti knjižno zastavno pravico, mora se takisto zastavna pravica v oziru na ta posestva vpisati pred, nego se izdadó železnocestne predstvene obligacije.

§. 51.

Železnocestnemu podjetništvu pridani vladni komisar dolžán je čuti nad tem, da se dela po določilih veljajočih za izdajo in odkup dotičnih železnocestnih predstvenih obligacij, in se posebno da število izdanih predstvenih obligacij ne prestopa meje, katera je v teh določilih postavljena.

§. 52.

Določila te postave o knjižnem zavarovanju zastavnih pravic nikakor ne zadevajo ostalih pravic, ki jih imajo posestniki železnocestnih prioritét, in zlasti ne njihovih zahtev do dohodkov, za katere je porok država.

III. Končna določila.

1. Prigledovanje podjetništev.

§. 53.

Podjetjem železnocestnim pridani vladni komisarji naj čujejo nad tem, da se izpolnjujejo dolžnosti, katera jim ta postava naklada.

Ako sodišče zapazi, da je katero podjetje mudno v izpolnjevanju svojih dolžnosti, naj to na znanje dá vladnemu komisarju.

Podjetjem, katera ne izpolnijo svojih dolžnosti in se posebno naročil, ki jim jih dadó sodišča ali upravna oblastva, sme nadzorno oblastvo naložiti globe do 2000 gold. poleg tistih posilnih sredstev drugovrstnih, katera so državni upravi postavno dovoljena v tem namenu, da more čuti nad železnocestnimi podjetniki.

2. Pristojbine ali davščine.

§. 54.

Uradna dejanja, kar jih bode o povodu naprave železnocestnega vložka, uživajo štempeljsko in pristojbinsko prostost.

Po istem povodu pristoji vsem zapisnikom, odpravkom, vlogam in prilogam štempeljska in pristojbínska prostost v toliko, v kolikor služijo edino v izvêdbo postopka v tej postavi uravnanega, ne pa razpravam pravdnemu potu pridržanim.

Vpis zastavne pravice poleg zgornjega slučaja tudi tedaj nij podvržen vpisnini, kadar se opravlja na podlogi zagotovila, da bode za dolg zastavljena nepremična imovina železnocestnega podjetja, ter je bilo to zagotovilo na pismu dano predno je ta postava veljati začela.

Predevanje železnocestnih zemljišč v druge javne knjige, katero bi sodišče v slučaji §. 45 uradoma ukazalo, opravlja se brez pristojbine; isto veljá za predevanje bremen o tem zavodu, kadar ne ide za to, da bi se ob enem kaka prememba v osebi upravičenca vpisala.

Z določili te postave se nič ne izpreminja obsežek predmetov, katerih vrednost je pri odmerjanji pristojbinskega namestka (aequivalenta) v preudarek jemati.

3. Zvršitveno določilo.

§. 55.

Veljavnost te postave se začne z razglasnim dnevom.

Zvršiti jo naročeno je ministrom za pravosodje, notranje reči, trgovino in finance.

V Budim-Pešti, dne 19. maja 1874.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Lasser s. r.

Banhans s. r.

Glaser s. r.

Pretis s. r.